

Sygn. akt II CKN 823/97

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 1998 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - L. Walentynowicz (spraw.)

Sędziowie: SN - Z. Kwaśniewski

SA - I. Koper

Protokółant: P. Malczewski

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 1998 r.

na rozprawie sprawy z powództwa M. K.

przeciwko P. S.A. Inspektoratowi w C.

o zapłatę

na skutek kasacji pozwanego P. S.A.

od wyroku Sądu Wojewódzkiego w C.

z dnia 8 lipca 1997 roku, sygn. akt I Ca [...]

- 1. zmienia zaskarżony wyrok oraz wyrok Sądu Rejonowego w C.
z dnia 28 lutego 1997 r. (sygn. akt I C [...]) i powództwo oddala;**

- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1000 zł (jeden tysiąc złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za wszystkie instancje.**

U Z A S A D N I E N I E

Rozpoznając sprawę po raz wtóry, Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 28 lutego 1997 r. zasądził od pozwanego P. S.A. - [...] Inspektorat w C. na rzecz powódki M. K. kwotę 7600 zł z odsetkami i kosztami procesu, a w pozostałym zakresie postępowanie umorzył.

Sąd ten ustalił, że w dniu 23 września 1995 r., w okresie objętym ubezpieczeniem autocasco, został skradziony samochód powódki m-ki C. nr. rej. [...]. Powódka pozostawiła na parkingu przed kradzieżą samochód zamknięty, ale umieściła w nim dowód rejestracyjny pojazdu.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego co do wyłączenia jego odpowiedzialności ubezpieczeniowej z racji pozostawienia w samochodzie dokumentów pojazdu przez pozwaną, ponieważ - zdaniem Sądu - powołany § 5 ust. 1 pkt. 6 ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco nie uzasadniał takiego wyłączenia, a ponadto dowód rejestracyjny zawierał adnotację o cesji na rzecz banku kredytującego i był umieszczony w osłonie przeciwsłonecznej. Tym samym niezabezpieczenie dowodu rejestracyjnego poza pojazdem nie miało wpływu na kradzież samochodu.

Powyższy pogląd podzielił też Sąd Wojewódzki w C., który wyrokiem z dnia 8 lipca 1997 r. oddalił apelację strony pozwanej.

W kasacji pozwany wniósł o uchylenie wyroków obu Sądów i oddalenie powództwa.

Skarżący powołał się na naruszenie prawa materialnego, w szczególności na błędną wykładnię § 5 ust. 1 pkt. 6 owu AC.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W okresie ubezpieczeniowym bezspornie obowiązywały ogólne warunki ubezpieczenia autocasco, zatwierdzone uchwałą nr [...] Zarządu P. S.A. z dnia 25 listopada 1994 r. (k.49), a powódka potwierdziła w polisie przyjęcie ich mocy wiążącej (por. art. 385 kc w związku z art. 6 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej - Dz.U. Nr 59, poz. 344 ze zm.). Według § 5 ust. 1 pkt. 6 owu AC, ochroną ubezpieczeniową objęte są szkody wynikające z kradzieży pojazdów pod warunkiem zabezpieczenia z należytą starannością poza pojazdem kluczyków i dokumentów pojazdu. Innymi słowy, odpowiedzialność P. S.A. jest uzależniona od właściwego zabezpieczenia poza pojazdem zarówno kluczyków, jak i dokumentów samochodu, a brak łącznego spełnienia obu warunków wyłącza jego odpowiedzialność ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia autocasco. Inne odczytanie tekstu § 5 ust. 1 pkt. 6 owu pozostaje w niezgodności z wykładnią językową a także z wykładnią celowościową, jako że pozostawione w pojeździe dokumenty samochodu z natury rzeczy mogą ułatwić jego obrót.

Nie słuszną jest zamieszczona w zaskarżonym wyroku sugestia, że wyłączenie odpowiedzialności P. S.A. mogłoby nastąpić tylko wówczas, gdyby pozostawianie w pojeździe dowodu rejestracyjnego miało wpływ na dokonanie kradzieży. Wiadomo wszakże, iż wymóg zabezpieczenia dokumentów pojazdu poza nim ma służyć innym celom a mianowicie utrudnić zbycie samochodu.

Ogólne warunki ubezpieczenia autocasco mogą przewidywać konkretne wyłączenia odpowiedzialności gwarancyjnej zakładu ubezpieczeń, jeżeli wyłączenia te nie pozostają w sprzeczności z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa. Paragraf piąty ust. 1 pkt. 6 owu AC nie pozostaje jednak w kolizji z art. 826 i art. 827 kc, ponieważ reguluje inną materię. Nie chodzi tu

mianowicie ani o wyrządzenia szkody przez ubezpieczającego, ani o możliwość zminimalizowania przez niego szkody.

Powódka nie dopełniła wiążącego ją wymogu z § 5 ust. 1 pkt. 6 owu skoro pozostawiła dowód rejestracyjny w skradzionym pojeździe. Uchybienie te nie może być sanowane z racji umieszczenia dowodu w osłonie przeciwsłonecznej oraz zamieszczenia w dowodzie dodatkowych adnotacji. Przedstawione w tej mierze przez Sąd Wojewódzki argumenty nie mają oparcia ani w umowie, ani w ustawie. Pewna restryktywność zapisu w §5 ust. 1 pkt. 6 owu, uwarunkowana racjonalnie, jest jednak wiążąca skoro została przez powódkę zaaprobowana przy zawieraniu umowy ubezpieczeniowej.

Ustalone bezspornie fakty oraz dokonana w postępowaniu kasacyjnym wykładnia prawa materialnego umożliwiają wydanie orzeczenia reformatoryjnego. Jeżeli więc odpowiedzialność pozwanego została skutecznie wyłączona (art. 805 kc w związku z § 5 ust. 1 pkt. 6 owu AC), to należało zmienić wyroki obu Sądów i powództwo oddalić (art. 393¹⁵ kpc).

Na rzecz pozwanego zostały zasądzone koszty procesu za wszystkie instancje, ale w wysokości ograniczonej, ze względu na stan majątkowy powódki oraz okoliczności tej sprawy (art. 98 i 108 §1 kpc oraz art. 102 kpc).

aw

db